

65. ÅRGANG 3 • DECEMBER 2012

Mangfoldighed på Nørrebro?

VALG I ISRAEL

Min alijah- historie

magbit
NYT
Den Danske Israelindsamling

INDLAGT

Bladet udgives i et samarbejde mellem Dansk Zionisforbund og de dansk-israelske venskabsforeninger. Bladet udkommer tre gange om året. Abonnement kr. 100.

Dansk Zionisforbund

Formand: Max Meyer
Ansvarshavende redaktør: Inger Kramarz
Krystalgade 12, 2.
1172 Kbh. K
Tlf.: 26 24 22 25
Mail: office@zionist.dk
Hjemmeside: www.danskzionistforbund.dk

Fælleskomiteen for Israel

Formand: Jørgen Granum-Jensen
Bøgegårdsvej 60
5471 Sønderød
Mail: lektorgranum@gmail.com
Tlf.: 64 89 21 59
Mobil: 31 14 14 24

Dansk-Israelsk Selskab, København

Formand: Otto Rühl
Sprydet 81
3070 Snekkersten
Tlf.: 49 25 39 00
Mail: otto.ruehl@post.tele.dk,
Hjemmeside: www.dansk-israelsk.dk

Dansk-Israelsk Forening, Århus

Formand: Leni Maja Kristensen
Fredensvej 12, 3.
8260 Viby J
Tlf.: 22 64 12 00
Mail: dif_webmaster@yahoo.dk
Hjemmeside: www.dif-aarhus.dk

Nordjyske Venner af Israel

Formand: Niels Jørgen Sørensen,
Klosterkrogen 9, 9490 Pandrup,
E-mail: njsdk@post.tele.dk, Tlf.: 98209064
mob: 4112 9444
Hjemmeside: http://www.nva-israel.dk/

Dansk-Israelsk Selskab for Fyn

Formand: Elias Ole Tetens Lund
Elinevej 27
5700 Svendborg
Tlf.: 62 20 83 87
Mail: oletetens@lund.tdc.adsl.dk
Hjemmeside: www.otel.dk

Sydvestjyske venner af Israel

Kontakt: Ulla Ditlevsen
Parkvej 2, 6740 Bramming
Tlf.: 75 17 38 20
Mail: ditlevsen@mail.tele.dk

Oplag: 1800

Layout: Lisa Ahrenkiel
Tryk: Stenby Tryk

Redaktionen afsluttet: 10. november 2012
Deadline næste nummer: 01.02 2013

Forsidefotos: Tove Møller Sousa m.fl.

De synspunkter, der kommer til udtryk i »Israel«, er ikke nødvendigvis identiske med foreningernes officielle synspunkter.

INDHOLD

- side 2 **Leder** v/ Max Meyer
- side 3 **Vi tog israelske flag med til Nørrebro**
v/ Jonatan Møller Sousa
- side 5 **Kampen om Israels politiske midte** v/ Hans Henrik Fafner
- side 7 **Montefiores vindmølle** v/ Bente Jonas
- side 9 **Min alijah-historie** v/ Deborah Chason
- side 11 **Derfor kan/bør Danmark ikke anerkende Palæstina nu** v/ Otto Rühl

Det 'forbudte' flag

Max Frisch skrev i 1953–58 *Biedermann og brandstifterne*, der handler om menneskets manglende evne til i tide at tage ved lære. Hvorfor er vi tit medskyldige i vores egen ulykke? Hvorfor lukker vi selv brandstiftere ind i vores huse? Er vi så naive, at vi endda selv udleverer tændstikker til brandstifterne? Forfatteren stiller spørgsmålet, om vi har den rette medmenneskelighed. Er vi umenneskelige over for vore nærmeste, men overstrømmende menneskelige over for fremmede?

Da Københavns Kommune i integrationens og mangfoldighedens navn inviterede til to dages gadefest, hvor storbyens minoriteter fra alle lande kunne præsentere deres forskellige kulturer, var det naturligt for Dansk Zionisforbund, DZF, at melde sig. Israel har meget at tilbyde inden for blandt andet kultur og gastronomi, og DZF ville selvfølgelig i lighed med tyrkiske, brasilianske, cubanske og palæstinensiske foreninger vise, hvad Israel kan tilbyde i den retning.

Københavns Kommune var helt fra begyndelsen bekymret for sikkerheden og selve arrangementets afholdelse, hvis DZF deltog. Vi deltog i flere møder med kommunen, hvor vi fik det klare indtryk, at det nemmeste ville være, at vi blev væk, så man blot kunne feste igennem, som det var sket året før, hvor DZF ikke deltog.

Selvfølgelig valgte vi at fastholde vores deltagelse og meldte også klart ud, at vi ikke søgte en konfrontation, og Københavns Kommune måtte i mangfoldighedens navn acceptere vores deltagelse, men bad os flere gange at lade være med at skilte med det israelske flag, da det ville kunne virke provokerende og ophidse andre til vold.

En bekymring, der måske ved første øjekast virker sympatisk, men med tanke på *Biedermann og Brandstifterne* må vi spørge os selv, om vi i DZF er de skyldige? Om vi i DZF, der har en langt over 100-årig historie i Danmark, pludselig skal gemme os?

Er det israelske flag forbudt og ulovligt? Hvem er forbyrderne? De, der viser det israelske flag, eller de, der udøver volden? Svaret burde været enkelt, og Københavns Kommune og alle andre myndigheder bør i fremtiden sikre, at lovlige flag og lovlige foreninger ikke skal have særbehandling eller beskyttelse, mens de, der ikke vil respektere demokratiets spilleregler, bliver straffet. Læs mere om de to dages festival inde i bladet.

Max Meyer, Dansk Zionisforbund

Vi tog israelske flag med til Nørrebro

Af Jonatan Møller Sousa

Dansk Zionistforbund stod i Rantzausgade på Nørrebro den 1. og 2. september i et telt fyldt med israelske flag. Anledningen var den årlige mangfoldighedsfestival *Smag Verden*. Der blev delt gratis israelsk vin og saltagurker ud til festivalens deltagere, og alt foregik roligt og fint.

Kommunen så helst, vi blev væk

Kommunens medarbejdere i integrationsforvaltningen TaskForce Inklusion var ikke begejstrede, da de hørte, at vi gerne ville med til mangfoldighedsfesten. Kommunen forsøgte at få Dansk Zionistforbund til at blive væk. De fortalte os, at de ikke kunne garantere for vores sikkerhed, og de forsøgte endda at få Mosaik Troessamfund til at overtale os til at blive væk. Vi kender udmærket til risikoen ved at stå midt på Nørrebro omringet af israelske flag, men Israel er en del af verden, og når der festes for mangfoldighed, så skal Israels venner også være med. Integrationsborgmesteren fortalte efter festivalen, at hun havde rådgivere, der

helst så, at kommunen forbød Dansk Zionistforbund at deltage i festivalen.

Da kommunens medarbejdere forstod, at de ikke kunne forhindre os i at deltage, bad de os om at være så usynlige som muligt. Vi blev bedt om ikke at flage »synligt« med Israels flag – det betød åbenbart, at vi ikke skulle have Israels flag med overhovedet. For at imødekomme kommunens henstilling om ikke at flage synligt valgte Dansk

Zionistforbund kun at have flag inde i teltet. Vi havde ellers gerne villet sætte et stort flag oven over teltet, så alle kunne se os. Kommunen bad os også om at vente med at pynte vores telt til få minutter inden, festen startede.

Nørrebro er ikke byens åbne og tolerante bydel

Det er klart, at TaskForce Inklusion var bange for, at deres festival, der årligt

Der blev uddelt israelske smagsprøver. Foto: Tove Møller Sousa.

koster Københavns skatteborgere mere end en million kroner, skulle ende i anti-jødisk vold. Det ville have været en tragedie for kommunens integrationsborgmester, Anne Mee Allerslev, hvis hendes forsøg på at vise åbenhed og mangfoldighed afslørede det modsatte. For det modsatte er desværre gældende. Nørrebro er ikke byens åbne og tolerante bydel. Det er en bydel, hvor jøder ikke går

Dansk Zionistforbunds stand var pyntet med det israelske flag. Foto Tove Møller Sousa.

med davidsstjerne og kalot af frygt for at møde fjendskab fra Nørrebros arabiske drenge. Det er netop derfor, integrationsborgmester Allerslev er blevet kritiseret så stærkt i medierne for at forsøge at gemme Israel væk fra Smag Verden. Kommunen kender til den risiko, Israels venner løber, hvis de på Nørrebro åbent viser støtte til den jødiske stat. Netop dette problem med anti-israelske og anti-jødiske holdninger på Nørrebro er dem, kommunens TaskForce Inklusion burde arbejde med. Vi må insistere på, at det er de intolerante på Nørrebro, der er problemet – ikke Israels venner.

Unge venstreorienterede demonstrerede imod Dansk Zionistforbund

Kommunens arrangører forsøgte også at holde det hemmeligt, at Israel ville være repræsenteret ved festivalen. Men flere foreninger havde været til møde, hvor vores deltagelse blev diskuteret, så i dagene inden festivalen begyndte en større debat på Smag Verdens Facebook-side. Der blev udtrykt forundring over, at Dansk Zionistforbund kunne være med til en mangfoldighedsfest.

Dansk Zionistforbunds deltagelse i festivalen fik unge venstreorienterede fra Socialistisk Ungdomsfront (Enhedslistens

Mange lagde vejen forbi Dansk Zionistforbunds stand. Foto: Tove Møller Sousa.

ungdomsorganisation) til lørdag eftermiddag at sætte en træplade op foran vores bod, mens de stod med plasticgeværer og delte løbesedler ud, hvor de beskyldte Dansk Zionistforbund for at støtte racisme og apartheid mod palæstinensere. Politiet trådte ind og stod otte mand mellem vores bod og de unge venstreorienterede. Politiet var bange for, at det kunne ende galt, idet en gruppe på omkring tyve unge arabiske mænd havde forsamlet sig umiddelbart foran træpladen. Men efter ti minutter overtalte politiet med hjælp fra festivalens deltagere de unge til at

omdele deres løbesedler tyve meter væk fra vores telt.

Dansk Zionistforbund har taget kontakt til de unge i Socialistisk Ungdomsfront og forsøgt at forklare, at vi hverken går ind for racisme eller apartheid.

Alt foregik faktisk roligt

Inden festivalen gik i gang, var vi nervøse, men det var en stor lettelse at kunne stå og vise Israel frem midt på Nørrebro en hel weekend, hvor flere tusinde mennesker deltog, uden at der skete noget voldeligt. Der var masser af smil, og folk var vilde med de israelske saltgurker.

Vi var nervøse inden festen, for en sådan markering af Israels venner er ikke sket på Nørrebro, og vi kendte til risikoen, ligesom kommunen gjorde. Men det er vigtigt, at vi dukker op. Israels venner skal ikke være usynlige. Vi skal ikke være bange for at vise Israels flag, heller ikke på Nørrebro, for alt forløb faktisk stille og roligt.

Samtidig skal der lyde en stor tak til Københavns Politi, som sendte mere end tyve betjente til festivalen for at garantere vores sikkerhed.

Næste år skal vi være endnu mere synlige

Næste år skal vi være endnu mere synlige og vise Israel frem med mere end saltgurker og vin. Vi skal have store flag med, og vi skal have dans og musik. Når der er fester, der hylder verdens mangfoldighed, så er Israels venner med. ♦

SÆRTILBUD

Israels Selvstændighedskrig - og de danske frivillige
kr. 190,00 (inkl. moms og forsendelse)

3.500 frivillige fra 43 lande deltog på den jødiske side i Israels Selvstændighedskrig. Et halvt hundrede af dem var danske. Søren Espersen har i Danmark og Israel interviewet machal-soldaterne og pårørende, og gennemgået optegnelser, breve, fotos og dokumenter i arkiverne.

Bogen - 255 sider - er udsolgt fra forlaget, men et mindre restoplæg udbydes nu i særtilbud.

Send bestilling på e-mail med dit navn og adresse til adm@applefarm.dk

Kampen om Israels politiske midte

Centrumpartier er igen kommet i fokus op til Knesset-valget den 22. januar, og nogle af dem ser ud til at have fundet nøglen til politisk overlevelse.

Af Hans Henrik Fafner

TEL AVIV – Da Israels nyeste centrumpolitiker, Yair Lapid, i slutningen af oktober skulle præsentere sit nye partis valgprogram, gjorde han det på et møde i bosættelsen Ariel, langt inde på Vestbredden. Hensigten var tydelig nok. Han ønskede at aflive alle beskyldninger mod sig, om at han bare er endnu en venstresnoet *tsfonboni*, det hebraiske slangudtryk for de forkælede jetsettere fra *Tsfon Tel Aviv* – det nordlige Tel Aviv.

For Yair Lapid kan ikke løbe fra, at det er hans image. Han bor i det velhavende Ramat Aviv, og han kører en kostbar firhjulstrækker, som man gør på de kanter. Han er søn af den nu afdøde journalist og politiker Tommy Lapid og forfatteren Shulamit Lapid, og han har skabt sig et navn og en personlig formue som studievært i et populært talkshow, der mest nævnes for sine høflige debatter og Lapids vindende smil.

Næppe det bedste udgangspunkt for at overleve i Israels politiske jungle. Og han er samtidig blevet mødt med masser af skepsis, fordi han prøver det, som så mange er strandet på før ham, nemlig at markere sig med endnu et centrumparti. Yesh Atid, kalder han det med et fikst rim på sit eget navn. Der er en Fremtid, og det har fået mange israelske kommentatorer til at spørge, om der er ret meget fremtid i det projekt, Yair Lapid har søsat.

Den onde cirkel

Indtil videre ser det lovende ud.

En meningsmåling i begyndelsen af november viste, at Yesh Atid på det tidspunkt stod til 13 mandater i Knesset. Det ville blive det tredjestørste parti – efter Likud Beiteinu, som det opsigtsvækkende samarbejde mellem Benjamin Netanyahu og Avigdor Lieberman er kommet til at hedde i folkemunde, og Arbejderpartiet, der står til en ny opblomstring med den tidligere journalist Shelly Yachimovich ved roret.

Men samme meningsmåling fortalte også, at centrumpartiet Kadima, som opnåede 28 mandater ved valget i 2009, lige akkurat vil undgå den totale udslettelse og må klare sig med sølle tre mandater. Så nu spørger alle sig selv, hvad det er, Yesh Atid kan tilbyde, og som Kadima ikke har kunnet levere, og om Yair Lapid er i stand til at bryde den onde cirkel af voldsom opblomstring fulgt af hurtig undergang, som israelske centrumpartier tilsyneladende altid har befundet sig i.

Her spiller Ariel som stedet, hvor Yair Lapid præsenterede sit partiprogram, en ikke ubetydelig rolle.

Arven fra foråret

Ifølge de fleste analytikere er der to parametre, der vil komme til at afgøre stemmernes placering ved Knesset-valget den 22. januar 2013. Det ene er sikkerhedspolitikken, hvilket er alt fra forholdet til palæstinenserne til den mulige trussel fra Iran. Og det andet er de sociale mærkesager, der kom i forreste række under de sociale protester i sommeren 2011, og som har sat et tydeligt præg på det politiske liv, selvom protesterne for længst er døet ud.

Yair Lapid har præsenteret sig selv som de sociale protesters naturlige arvtager. Han vil arbejde for en mere ligelig fordeling af de samfundsmæssige byrder, lover han. Det er en klar reference til spørgsmålet om den ultraortodokse befolkning og militær værnepligt. Han vil også arbejde for at mindske de dybe sociale forskelle i det israelske samfund, skabe bedre forhold for uddannelsessøgende, sørge for, at den almindelige lønmodtager får råd til at købe en bolig samt en hel række af de krav, de sociale protester stillede.

Shelly Yachimovich fra Arbejderpartiet siger noget af det samme. Hende er det oven i købet lykkedes at få Stav Shapir, en af lederne af sidste års sociale protester, til at opstille, og hun gør også flittigt brug af den tidligere partiformand, Amir Peretz, der med en fortid som fagforeningsboss er en vigtig social stemme.

Samtidig kan den detroniserede Kadima-formand, Tzipi Livni, gøre kampen om stemmerne på den politiske midte endnu hårdere, hvis hun som formodet beslutter at genstarte sin politiske karriere. Og det i endnu højere grad, hvis hun vælger at gøre dette sammen med en gammel fælle fra Kadima, tidligere ministerpræsident Ehud Olmert.

De vanskelige centrumpartier

Israel har en lang tradition for mislykkede centrumpartier. Arkæologen og generalen Yigal Yadin forsøgte sig med et. Det stormede ind i Knesset med 15 mandater i 1977 og sad i regering med Begin, og to år senere var det borte. I 1999 dannede en anden gammel general Centrumpartiet, der også visnede bort nogle år senere, og bagefter stillede den karismatiske journalist Tommy Lapid (far til Yair Lapid) sig i spidsen for centrumpartiet

Yesh Atid med Yair Lapid.

Shinui, der i 2003 fik 15 mandater og røg langt under spærregrensen ved det efterfølgende valg.

Ariel Sharon dannede centrumpartiet Kadima i 2005 af udbrydere fra henholdsvis Likud og Arbejderpartiet. Formålet var ene og alene at skaffe sig politisk flertal for rømningen af bosættelserne på Gazastriben i sensommeren 2005, og det modige initiativ skaffede partiet de 28 mandater ved Knesset-valget i 2009, selvom det var længe efter Sharons massive slagtilfælde og exit fra det politiske liv. Kadima har forsøgt at leve op til vælgertilliden ved at føre traditionel centrumpolitik, og det er det, som ifølge meningsmålingen tegner til at ende galt for partiet.

Det skuffede fredshåb

Mange af de nye centrumkræfter ser ud til at have lært denne lektie. Det er ikke længere nok at have socialpolitik øverst på dagsordenen. Hytteostrevolutionen, som de sociale protester er kommet til hedde, har ført til, at alle partier i dag har en klarere holdning til disse sager. Men det andet parameter, nemlig sikkerhedspolitikken, overskygger fortsat alt andet.

»Og det er ikke blevet mindre væsentligt, efter at fredsprocessen med palæstinenserne er gået mere eller mindre i stå,« siger Akiva Eldar, som er politisk analytiker ved dagbladet Haaretz.

Med det mener han, at israelerne i en årrække har set fredsplaner komme og gå. Håbet fra undertegnelsen af Oslo-aftalerne i 1993 endte i skuffelse og intifada, og rømningen af bosættelserne på Gazastriben førte kun til, at Hamas tog magten i

området. Det har resulteret i en udbredt skuffelse i befolkningen, og det har fået udenrigsminister Avigdor Lieberman til ved gentagne lejligheder at sige, at der ikke findes nogen fredspartner på den anden side af konflikten. Netanyahu taler fortsat om en tostatsløsning, men idet han er gået i nært samarbejde med Lieberman, gætter mange på, hvor hans indstilling til den palæstinensiske modpart reelt befinder sig.

Kahlon

Hertil kommer, at det israelske samfund i politisk sammenhæng er, hvad lidt generaliserende betegnes som et 'stammesamfund'. Det betyder, at landets befolkning er delt i en lang række grupper, der definerer sig selv etnisk og religiøst. De sefardiske jøders ultraortodokse parti, Shas, er et godt eksempel på dette. Medmindre der sker dramatiske udviklinger, er partiets vælgertilslutning uhyre stabil fra valg til valg, og det er ikke ensbetydende med, at disse mennesker alle er ultraortodokse; partiet er et naturligt politisk hjem for en stor gruppe, der definerer sig selv som sefarder.

Det samme gælder Likud i disse år. Netanyahu kritiseres for have stillet fredsprocessen i bero, men til gengæld har han sørget for en sikkerhedsmæssig stabilitet, som ikke er set i mange år, og det gør ham i de mange sefardiske Likud-vælgere øjne til en stor leder, fordi han dermed har skabt resultater, i modsætning til den israelske venstrefløj.

»De nye centrumpolitikere prøver altså på at have håndfaste holdninger på det sikkerhedspolitiske område,« siger journalisten Lahan Harlov fra The Jerusalem Post. »For de ved, at det er deres eneste mulighed for at hente

vælgere, der ellers kunne være fristet til at stemme på Likud.«

Det er igen den etniske faktor, der spiller ind. Yair Lapid, Shelly Yachimovich, Ehud Olmert og Tzipi Livni kommer alle fra den ashkenasiske elite, og mens Olmert og Livni begge er vokset op i Likud, kommer Lapid og Yachimovich begge fra Tel Avivs forkælede cafe-kultur, som store dele af den israelske vælgerbefolkning ikke anser for stort.

»Det er i virkeligheden Menachem Begin's oprør mod arbejderpartieliten fra 1977, der fortsat lever,« tilføjer Harlov.

Derfor skabte Moshe Kahlon nogen uro i begyndelsen af november. Han har været kommunikationsminister i Netanyahu-regeringen og står som den absolut populæreste minister, fordi han brød mobiltelefongiganternes monopol med stærkt sænkede samtaletakster som resultat. Det opfattes som det klareste resultat af de sociale protester, selvom Kahlon personlig ikke havde noget med protesterne at gøre.

Kahlon meddelte sidst i oktober, at han trak sig tilbage fra det politiske liv. Han trængte til en pause, sagde han, men holdt sig til forblommede bemærkninger om sin fremtid. Og hele denne uvished satte gang i spekulationerne. Ville han bruge sin popularitet som afsæt til at danne et nyt centrumparti med en tydelig social dagsorden? En uge senere meddelte han, at han stod ved sin beslutning om at holde pause fra politik, men ifølge Akiva Eldar kunne han have været valgets helt store stemmesluger.

Kahlon har den rette profil. Han er af marokkansk afstamning, og han kommer fra den fattige Hadera-forstad Givat Olga. Og så er han likudnik med hud og hår.

»Han er opskriften på en centrumspolitiker, der svarer til tidens krav,« slutter Eldar. »Klare sociale synspunkter og en sikkerhedspolitik, der ligger helt på linje med Netanyahus. Sådan vil Lapid også gerne fremstå, og det er grunden til at han tog til Ariel.« ♦

Montefiores vindmølle, Mishkenot Sha'ananim og Yemin Moshe

Foto: Zeev Joncs.

Frem til 1850'erne var Jerusalem en meget lille by. Området inden for de tyrkiske bymure var blot en kvadratkilometer, og tiden var inde til at flytte ud.

Moses Montefiore så, at jøderne boede meget trangt i Den Gamle By, og i 1855 købte han et stykke jord vest for Jaffaporten. Pengene kom fra en amerikansk jøde, Judah Touro, hvis

fond Montefiore administrerede. Det nye boligkvarter fik navnet Mishkenot Sha'ananim, de roliges boliger, og senere byggedes også vindmøllen og ved siden af et nyt kvarter, Yemin Moshe, i alt 26 huse.

Først havde Montefiore tænkt sig at bygge et hospital, da han havde set, hvor mange der døde på grund af epidemier og den deprimerende lave

standard i sygepleje for Jerusalems fattige. Men denne del af projektet blev ikke til noget, da folk var bange for de farer, der lurede i vildmarken uden for murene, og desuden havde Rothschild-familien bygget et hospital inde i Den Gamle By. Montefiore besluttede derfor at bygge boliger og en vindmølle, som kunne tjene som arbejdsplads for beboerne. Han håbede, at priserne på mel på denne måde ville falde, da jøderne således kunne konkurrere med de arabiske vindmøller. Alt byggemateriale blev sendt fra London, og i begyndelsen blev møllen drevet af møllere fra Canterbury. Efter få år brød maskineriet sammen, og i mellemtiden kom der dampdrevne møller, og møllen stod stille.

Halvdelen af husene, der var bygget i 1860, var beregnet til sefardiske jøder og halvdelen til ashkenasiske jøder. Montefiore holdt sig i stadig kontakt med beboerne og sørgede for, at de havde de nødvendige ting til de forskellige religiøse fester, og at husene blev repareret og vedligeholdt. Han sørgede for, at der var en mur med port rundt om, ansatte en vagtmand og fik plantet haver nær husene. Af sikkerhedsmæssige grunde var alt konstrueret med metertykke mure og jerngitre for vinduer og døre. Hvert hjem bestod af to værelser, køkken og bryggers. Der blev bygget to synagoger, en sefardisk og en ashkenasisk, et rituelt bad (mikve) og et bageri, hvor beboerne bagte deres brød. Der var vandcisterner, som sørgede for vandforsyning, og porten blev lukket hver nat.

I begyndelsen var det meningen, at hver familie kun skulle bo der i tre år, hvorefter andre så skulle flytte ind, for at så mange som muligt af Jerusalems fattige kunne nyde godt af de nye boliger. Men denne regel blev aldrig fulgt. Faktisk var det temmelig svært at overbevise folk om at flytte derud, fordi det var så langt væk fra byen, og folk frygtede overfald og angreb om natten. Ifølge en kilde gik Montefiore så vidt, at

han "hyrede" folk for en årlig sum af ti napoleoner, hvis de bare ville forlade byens sikkerhed og flytte ud i de nye huse. I de første år fik de endda frø og redskaber til at ordne deres haver. Men disse beboere misbrugte goderne og var et par timer hver dag i nabolaget, hvorefter de vendte tilbage til Den Gamle By og sov der om natten.

Reglement for beboerne:

1. Vagtmanden må ikke lukke fremmede ind.
2. Porten skal være lukket fra solnedgang til solopgang.
3. Man skal registreres ved navn, når man går ind.
4. Ingen fremmede må overnatte der.
5. Man skal holde stedet rent.
6. Man må ikke smide skrald ud på gaden.
7. Vandcisterner skal holdes lukkede.
8. Man skal studere Mishna hver dag og sige en mindebøn for Judah Touro.
9. Der skal vaskes gulv i synagogerne to gange om dagen.

10. Pengegaver fra beboere og fremmede skal bruges til vedligeholdelse af synagoger og huse.
11. Der skal være en lille sparebøsse i synagogen, så enhver kan give penge.
12. Det rituelle bad skal holdes pænt og rent.
13. Beboerne har ikke krav på at bo der mere end tre år.

Som nævnt ovenfor fungerede møllen kun i få år og har derefter stået som et monument. Den første bygning blev i mange år brugt af Jerusalems tidligere borgmester Teddy Kollek til særlige gæster fra udlandet, forfattere, malere, musikere og andre personligheder, så de kunne nyde byens gæstfrihed, blive inspireret af stedet og udsigten og skrive, male og komponere om Jerusalem. På denne måde har Jerusalem fået mange venner.

I 1948, da Israel blev en stat, gik grænsen (den grønne linje) lige mellem Mishkenot Sha'ananim og

Den Gamle By, og det var ikke så rart at bo der, da de jordanske soldater på bymurene af og til skød over på Vestjerusalem. Stedet blev slum, fattige nye immigranter flyttede ind, og husene forfaldt. 19 år senere, i 1967, flyttede grænsen 30 km østpå, og stedet er nu et af de fineste (og dyreste) steder i Jerusalem med mange kunstnere, der har købt og renoveret husene og har deres værksteder og gallerier der.

Den 29. august i år blev der afholdt en Jerusalem-happening, idet man nu har renoveret møllen, og et hollandsk selskab har fået sat nye vinger på den. Folk kom fra hele byen for at beundre den nu igen fungerende mølle, og et barnebarn af Moses Montefiores bror, Simon Sebag Montefiore, som er forfatter til bogen *Jerusalem – biografien*, som fås på dansk, holdt en tale om Jerusalem og Montefiorefamilien.

Bente Jonas, autoriseret guide
Tlf.: 00972 2 6715644
Mail: zjonas@netvision.net.il ♦

Lotus i Karmiel - en vuggestue med mange facetter

Når vi i WIZO i Danmark samler penge ind, er det især med henblik på "vores" børneinstitution "Lotus" i Karmiel i det nordlige Israel. Vuggestuen, som ligger i et socialt belastet område, tilbyder kærlige og stimulerende rammer for jødiske, arabiske og drusiske børn. Hjælpen fra Danmark er hidtil gået

til bl.a. nye legepladser og til en konstant videreuddannelse af personalet.

Lederen, Dana, har tillige gennemført en ny ansættelsespolitik ud fra det princip, at børnene allerede som små skal forstå, at Israel er et land med flere etniske grupper. Hun har ansat såvel arabiske som jødiske pædagoger og vil også gerne ansætte drusere i fremtiden.

WIZO i Danmark – skaber en bedre fremtid for trængte kvinder og børn i Israel, uanset etnisk oprindelse og bidrager samtidig til en bedre sameksistens for landets forskellige befolkningsgrupper.

Indbetal en fradragsberettiget gave på vores konto i Danske Bank: Reg. Nr. 4180 Kontonr. 902 7386

Du kan også tegne et fadderskab og indbetale et fast beløb i støtte hver måned. Beløbet vil være velkomment uanset størrelse. Kontakt WIZO-kontoret og hør nærmere.

WIZO i Danmark, Krystalgade 12, 1172 Kbh. K.; Tlf. 33 93 19 65 (man.-tor. kl. 10-14) wizo.dk@post.tele.dk; www.wizo.dk;

Min alijah-historie

I sidste nummer indledte vi en ny artikelserie om alijah, og i dette nummer har vi bedt Deborah Chason fortælle sin alijahhistorie.

Deborah Chason med mand, fire børn og to svigersønner.

Jeg blev født i Svendborg som en ganske almindelig dansk pige og blev døbt Krista Villumsen. Efter studentereksamen i 1967 tog jeg til Århus for at læse til hospitalslaborant, og da jeg var færdig med studierne, ville jeg i kibbutz. Det mislykkedes, så i stedet tog jeg en ferierejse til Israel, hvor jeg følte mig hjemme som ingen andre steder på Jorden. Da jeg kom hjem, kontaktede jeg derfor den daværende overrabbiner, Bent Melchior, for at konvertere til jødedommen, men han afslog. Jeg har senere spurgt ham, hvorfor? Og svaret var, at der gjorde han altid, når man ikke boede i København!

Det fik mig imidlertid ikke til at give op, og jeg vendte tilbage til Århus og begyndte at læse hebraisk. Senere begyndte jeg at arbejde som laborant i Tyskland, og efter endnu nogle rejser til Israel satte min bofælle, en ung jødisk pige, mig i kontakt med overrabbineren i Stuttgart. Han gav mig en alenlang bogliste for at tage modet fra mig, men jeg svarede ham på hebraisk, at jeg

skam havde læst dem alle undtagen to. I 1975 konverterede jeg omsider til jødedommen i Frankfurt, og straks efter min konvertering opsøgte jeg Jewish Agency i Frankfurt og meddelte, at jeg ville på alijah snarest muligt. Det var den 8. april 1975, to dage efter min 27-årsfødselsdag. Selv om de først sagde, at kontoret var lukket, gik de med til at lukke mig ind, da jeg jo boede flere hundrede kilometer væk.

Jeg husker tydeligt to plakater, der hang på væggen: Den ene med tidslær og teksten: *We don't promise you a rose garden*. På den anden stod der: *Never a dull moment!* og jeg kan kun sige, at de havde ret. Jewish Agency bad om bevis for, at jeg var jøde, og da de så, at beviset var dateret samme dag, blev de overbevist om, at jeg mente det alvorligt, og jeg fik al den hjælp, jeg kunne ønske mig. Husk på, at jeg ikke havde noget netværk af familie og venner – jeg vidste bare, at jeg ville til Israel.

I juni kunne jeg tage flyet til Israel fra München. Jeg havde fået plads på ulpan (sprogkursus) i Jerusalem, bekendte fra min arbejdsplads havde hjulpet med en foreløbig adresse, og jeg havde fået hjælp til at få mine ting sendt hertil samt noget starthjælp, så jeg kunne klare mig de første måneder, indtil jeg fandt arbejde osv.

I lufthavnen i München blev jeg grundigt tjekket af sikkerhedskontrollen, og en herre, der skulle med samme fly, spurgte mig, om jeg var okay. Tja, svarede jeg, selv om det var lidt af et chok med al den sikkerhed. Herren viste sig at være professor Hillel Shoval fra Det Hebraiske Universitets institut for folkesundhed, og da han hørte, at jeg var dansk (og tysk) hospitalslaborant med fire års erhvervs erfaring, tilbød han mig et job på laboratoriet, hvis jeg fik brug for det.

Jeg begyndte på ulpan i Jerusalem og et par måneder senere som deltidslaborant hos professor Shoval.

Deborah på ferierejse i Israel med sine forældre i 1976.

Hele vejen igennem fik jeg støtte fra Mishrad Haklita (absorptionsministeriet) og fik meget hurtigt en god omgangskreds. Israellere er jo lidt mere åbne end danskere.

Kun var jeg lidt sur over, at min gode danske uddannelse blev dårligere betalt end en bachelor fra Israel eller andre lande (dengang var der ingen bacheloruddannelser i Danmark; i dag er jeg fuldt anerkendt som B.Sc.), og med fuld opbakning fra alle på laboratoriet og et stipendium fra Mishrad Haklita begyndte jeg i efteråret 1975 at læse kemi på Det Hebraiske Universitet, samtidig med at jeg arbejdede på laboratoriet og gik på ulpan.

Jeg mødte min mand, Zichron, i januar 1976 på universitetet. Han var fire år yngre end mig, 1. års biologistuderende, af yemenitisk afstamning og fra Naharia. Da jeg jo allerede havde en uddannelse, og Zichron stadig læste, droppede jeg kemistudierne og fik fuldtidsarbejde på Shaarei Zedek-hospitalet som hospitalslaborant for at kunne forsørge familien.

Vi blev gift i oktober 1976 i Naharia. Jeg havde jo ingen familie at invitere, Danmark var dengang langt væk, og kun min bror kom hened, men Shaarei Zedek lukkede laboratoriet tidligt den dag, og næsten alle deltog i brylluppet i Naharia 200 km væk.

De stillede endda to biler til rådighed, og en af de 'ældre' laboranter tog dagen før med mig op nordpå og hjalp mig med hår, påklædning osv., og så blev vi hentet af kollegerne og kørt til brylluppet.

Vores ældste datter, Bruria (bachelor i it, grafisk designer på fuldtid, gift og mor til

Vi blev gift i oktober 1976 i Naharia.

Harel og Saar, tvillinger på godt fem år, og tvillingepigerne Tal og Yuval på ni måneder), blev født i Jerusalem godt et år senere. Fra Mishrad Haklita fik vi igen hjælp til en flot ny treværelseslejlighed i det dengang nye kvarter Neve Yaacov i det nordlige Jerusalem. I begyndelsen lejede vi den, men siden købte vi den, begge dele med hjælp fra Mishrad Haklita.

Da min mand fik sin bachelor i biologi, tog vi på 14 dages ferie i Danmark og endte med at blive i syv år, da han gerne ville ind på dyrlægestudiet. I dag er han dyrlæge her i Jerusalem. Jeg er glad for de år i København, for tidligere havde jeg ingen tilknytning til danske jøder, og i dag er jeg en del af det danske netværk i Israel og nu

også formand for foreningen Danskere i Israel. Jeg tror også, at det måske er baggrunden for, at jeg kommer godt ud af det både med danske religiøse jøder og med de danskere, der kom hened på kibbutzophold.

I Danmark fik vi fire børn mere: Elisheva (jurist, gift og mor til Shira på knap to år), Itai (medicinstuderende på 4. år på Det Hebraiske Universitet), Tamar (medicinstuderende på 5. år i Bologna, Italien) og Avigail (sidste semester på logopædistudiet i Tel Aviv). Da Avigail var en måned gammel, tog jeg alene tilbage til Israel med alle børnene. Ikke fordi min mand og jeg ville gå fra hinanden, men fordi jeg hele tiden gerne ville 'hjem' til Israel og fik tilbudt et helt fantastisk job i marketing hos Novo, hvor jeg dengang arbejdede som laborant. Min mand fulgte efter, så snart han var færdig med studierne, og igen fik vi hjælp til at flytte hjem til Israel af Jewish Agency.

Hjem er for mig i dag her i Jerusalem omgivet af børn og børnebørn og stadig fuldtidsarbejdende inden for import og marketing af medicinsk udstyr, hvor jeg i dag er selvstændig inden for området, registrerer produkter for andre firmaer, importerer diverse andre og har nogle andele i et firma, ELUL Medical Health Services, hvor vi sælger diverse produkter både her i Israel og i udlandet. Det, jeg holder mest af, er kontakten med udlandet til glæde for både mig selv og Israel.

Men siden 1999 er jeg hvert år i august vendt tilbage til Svendborg i forbindelse med Svendborg Festsuge. Jeg vender hjem for at se alt, hvad jeg kan nå i hele programmet, og tænke lidt på min barndom og mine forældre, der nu begge er døde. Jeg har købt et lille hus i Svendborg, og sådan er mine to verdener kommet til at hænge sammen, men *hjem* er Jerusalem.

Og det er vigtigt for mig at fortælle, at også uden netværk af familie og venner kan man godt få en god alijah og hurtigt blive en del af Israel. ♦

Derfor kan/bør Danmark ikke anerkende Palæstina nu

Af Otto Rühl, Dansk-Israelsk Selskab

I januar 1973 anerkendte Danmark vores nabo mod syd – DDR. Staten havde eksisteret siden 1949, men grundet Den Kolde Krig og samarbejdet med Forbundsrepublikken havde Danmark, som alle andre vestlige lande, ikke anerkendt styret i DDR, før Forbundsrepublikken i 1972 selv indgik en aftale med regeringen i Østberlin.

Der var dengang en vis kritik af anerkendelsen. Regeringen i Østberlin var jo, som alle vidste, i høj grad styret fra Moskva, og Honecker-regeringen stod bag nedskydning af flygtninge ved muren rundt om Vestberlin og ved den indre-tyske grænse. Men argumentet var, at der de facto eksisterede en stat – som Danmark oven i købet var nabo til, havde en færgeforbindelse til (Gedser-Warnemünde) og handlede med – og at der ikke lå nogen moralsk godkendelse af Honeckers diktatur, blot en konstatering af, at der lige syd for os eksisterede et land med faste, anerkendte grænser og en regering, der havde magten i dette land.

Fast anerkendt grænse

Ti år senere fik Europa et nyt land: Den tyrkiske Republik Nordcypern, TRNC. Det var administrationen i den del af Cypern, som Tyrkiet havde besat i 1974, der nu erklærede sig selvstændig. Næste år kan TRNC fejre 30-årsfødselsdag, men Danmark har som de fleste andre lande aldrig anerkendt denne stat. Og hvorfor ikke? Den eksisterer jo. Regeringen er selvfølgelig afhængig af regeringen i Ankara, som regeringen i Østberlin var afhængig af den i Moskva, men regeringen har dog de facto magten på 38% af øen. Men den opfylder ikke de danske principper for anerkendelse. Der er ingen »faste, anerkendte grænser« – grænserne er de våbenstilstandslinjer,

der blev aftalt efter det tyrkiske angreb på Cypern i 1974.

De næste nye stater i Europa var faktisk gamle stater – De baltiske Lande. Danmark havde allerede i 1920'erne anerkendt Estland, Letland og Litauen og aldrig specifikt anerkendt, at de efter 1945 var en del af Sovjetunionen. Derfor kunne Poul Schlüter og Uffe Ellemann Jensen reagere hurtigt, da landene i forbindelse med augustkuppet i Sovjet i 1991 erklærede sig selvstændige. De havde en regering, og grænserne var de grænser, som var fastlagt allerede efter 1. Verdenskrig. Nogle vil i øvrigt huske kapløbet: Island anerkendte Estland et par timer før Danmark – til gengæld sendte Danmark sin afgående

Washington-ambassadør Otto Borch af sted til Tallinn med det første fly og kom således først med en ambassadør i landet.

Balkan endte i krig

Næste gang gik det galt, for da huskede man ikke de to principper. Da Jugoslavien gik i opløsning, og Slovenien og Kroatien i juni 1991 erklærede sig selvstændige, tøvede Danmark og det øvrige EU godt nok med at anerkende dem – man forudså faktisk problemer – men den 15. januar 1992 anerkendte man så både Slovenien og Kroatien. Slovenien var helt uproblematisk, men med hensyn til Kroatien burde den danske regering have husket sine principper:

Mange områder i verden har deres eget flag – men ikke alle er (endnu) stater, der kan anerkendes, hvis man følger reglerne. (Nordcyperns flag)

Nej – Danmark anerkender selvfølgelig ikke Turkish Republic of Northern Cyprus ("TRNC")

En regering, der de facto har magten, og faste, anerkendte grænser. Kroatien havde ikke sådanne. Jeg mødte ved en konference nogle år efter kroater, der viste kort fra middelalderen med et Stor-Kroatien. Da konferencen var om Holocaust-undervisning havde de plii nok til ikke at vise kort over den tyske lydstat Stor-Kroatien under

2. Verdenskrig. Men hvor præcist lå Kroatiens grænser?

De grænser, Kroatien havde i 1992, da Danmark anerkendte landet, var nemlig tegnet af Tito i 1945 i et forsøg på at gøre de seks delstater i Jugoslavien mere ensartede. Det var ikke nationalitetsgrænser, hvad Tito da også anså for irrelevant – det hele var jo Jugoslavien. Så Kroatien rummede flere områder med serbiske flertal, og resultatet var tre års krig, etniske udrensninger og fordrivelser. Netop Danmark skulle måske have talt om det gavnlige i en folkeafstemning, før man fastlagde grænserne.

Palæstina, ingen anerkendte grænser, ingen faktisk regering

Nu tyve år efter taler Danmarks udenrigsminister – indtil for nylig medlem af Boykot Israel-bevægelsen – om at anerkende Palæstina, og den nye formand for SF, Annette Vilhelmsen, havde det som en af sine mærkesager, da hun stillede op og blev valgt som ny formand for partiet. Og her må man håbe, at Udenrigsministeriets diplomater har mere historisk hukommelse end de to SF'ere.

Lad os repetere: Danmark anerkender lande, som har en regering, der har den faktiske magt i området. Mig bekendt er der i det, SF kalder Palæstina, to regeringer – en i Ramallah og en i Gaza. Hvilken regering er det, man vil anerkende? Er det Abu Mazens Fatah-regering på Vestbredden eller Ismail Haniyehs Hamas-regering i Gaza? Husk, at begge regeringer gør krav på at være den eneste regering, og dermed må man konstatere, at det ene

krav, vi normalt stiller i Danmark for anerkendelse, ikke er opfyldt.

Og det samme gælder som bekendt det andet: klare og anerkendte grænser. DDR's grænser var klare. Regeringen i Østberlin havde allerede fra starten gjort klart, at den anerkendte grænsen mod Øst, den såkaldte Oder-Neisse-grænse, som var resultatet af, at Sovjetunionen i 1945 havde overladt administrationen af hele Bag-Pommern og Schlesien til polakkerne. Og Vestgrænsen var jo simpelthen grænsen mellem den russiske og de vestlige besættelseszoner, så eneste spørgsmål var Berlin, og det er uden for denne artikels rammer at skildre den helt specielle situation her helt frem til genforeningen i oktober 1990.

De baltiske staters grænser var også klare. Sovjet havde indlemmet dem i 1945, men på papiret var de jo blot medlemmer af Sovjetunionen, og grænserne for de tre nye Socialistiske Sovjetrepublikker var statsgrænserne fra 1920-1939/40.

Men undskyld mig – hvad er Palæstinas grænser? Det er pinligt, at selv oplyste mennesker som tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen af og til taler om 1967-grænserne. Israel havde ingen grænser i 1967! Mod syd havde man en våbenstilstandslinje mod Egypten. Den løb dér, hvor grænsen mellem det britiske mandatområde Palæstina og Egypten havde løbet i mellemkrigstiden. Mod nord og nordøst var der våbenstilstandslinjer mod Libanon og Syrien, nogle steder dér, hvor grænsen mellem det britiske og de franske mandatområder var gået i mellemkrigstiden, nogle

steder lidt afvigende fra denne. Og så var der 'den grønne linje'. Våbenstilstandslinjen til kongeriget Jordan, der jo i 1948/49 havde besat Vestbredden og Østjerusalem, bugtede sig gennem landskabet, fastsat efter hvor den israelske hær, IDF, og den transjordanske hær stod i 1949, da våbenstilstandsftalen blev underskrevet. I 18 år – set i historiens lys en meget kort periode – var denne af pigtråd markerede linje altså 'skillelinjen' mellem Jordan og Israel. På ingen måde en anerkendt grænse. Det er derfor, det er absurd, hvis man nu anerkender en palæstinensisk stat inden for en linje, der aldrig har udgjort nogen grænse.

Forhandlinger

Men hvad så? Hvad kan de mange, der går ind for tostatsløsningen så gøre? Man kan demonstrativt anerkende Palæstina, der har to regeringer, som begge hævder, at de er den eneste, og som ingen rigtig ved, hvor ligger. Eller man kan presse parterne til forhandlingsbordet og få aftalt grænserne mellem de to stater. Jeg ved, at der blandt Bladet Israels læsere er folk, der er tilhængere af, at man bare lader stå til. Jeg hører selv til dem, der mener, at det vil være en katastrofe for Israel om fem år at kunne markere halvtredsåret for Seksdageskrigen, uden at man er kommet løftet fra FN's delingsplan i 1947 nærmere – to stater for de to folk. Men denne løsning skubbes endnu længere ud i fremtiden, hvis man nu vil anerkende en stat, der ikke eksisterer. Så kan man lige så godt anerkende Nord-Cypern. ♦